

Indicators and Descriptors for the Principles of the Social Dimension in the European Higher Education Area

FINAL REPORT

MAY 2024

EHEA: Transforming Education together

Funded by
the European Union

English-Ukrainian version. Translation is prepared by the EU-funded project
"National Erasmus+ Office – Ukraine" and HERE team©

The publication reflects the views only of the authors, and the
Commission cannot be held responsible for any use which may be
made of the information contained therein.

Publication title:

Indicators and Descriptors for the Principles of the Social Dimension
in the European Higher Education Area

Publisher:

Bologna Follow-up Group (BFUG), Working Group on Social Dimension 2021-2024

Editors:

Ninoslav Šćukanec Schmidt (Croatia) and Horia Onita (European Students' Union) [Co-chairs of the
BFUG Working Group on Social Dimension 2021-2024]

Please cite as:

Bologna Follow-up Group. (2024). Indicators and Descriptors for the Principles of the Social Dimension in
the European Higher Education Area. Tirana: Bologna Follow-up Group.

This publication is available on the www.ehea.info

Funded by
the European Union

English-Ukrainian version. Translation is prepared by the EU-funded project
“National Erasmus+ Office – Ukraine” and HERE team©

The publication reflects the views only of the authors, and the
Commission cannot be held responsible for any use which may be
made of the information contained therein.

National Office
Erasmus+UA
erasmusplus.org.ua

<p>Indicators and Descriptors for the Principles of the Social Dimension in the European Higher Education Area Final report May 2024</p>	<p>Індикатори та дескриптори для принципів соціального виміру в Європейському просторі вищої освіти Фінальний звіт Травень 2024 р.</p>
<p>Contents</p>	<p>Зміст</p>
<p>Summary</p>	<p>Резюме</p>
<p>This document enhances the previously approved and adopted "Principles and Guidelines to Strengthen the Social Dimension of Higher Education in the European Higher Education Area (EHEA)", which serves as Annex II to the 2020 Rome Communiqué. It introduces indicators and descriptors for the social dimension, providing valuable guidance to public authorities in implementing the Principles and Guidelines. Together, they form a comprehensive framework that effectively addresses the social dimension within the EHEA.</p> <p>The framework empowers public authorities and higher education institutions in the EHEA to formulate system-wide and institutional policies, strategies, and action plans for strengthening the social dimension. Additionally, it offers methodologies for monitoring, evaluating, and assessing the impact of these policies. Indicators and descriptors guide the implementation of the Principles and Guidelines, offering practical recommendations for suitable approaches while maintaining flexibility to accommodate diverse contexts and policy options.</p> <p>Authorities can strategically choose indicators for the social dimension that align with their approach to equity, diversity, and inclusion in higher education, as well as with national priorities and capacities within their higher education system. In certain higher education systems, particularly those with a universal approach, some listed indicators and descriptors may not be applicable. The toolbox approach allows public authorities to omit certain indicators and descriptors, focusing only on those that fit their national higher education system. This flexibility enables them to gauge progress in implementing the principles while remaining aligned with their unique context. It is essential to recognize that various approaches</p>	<p>Цей документ удосконалює раніше схвалені та прийняті «Принципи і рекомендації щодо посилення соціального виміру вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти (ЄПВО)»¹, викладені у Додатку II до Римського комюніке 2020 року. У ньому представлено індикатори та дескриптори для соціального виміру, надаючи цінні вказівки для органів державної влади у впровадженні Принципів і рекомендацій. Разом вони утворюють всеохоплюючу рамку, що ефективно скеровує соціальний вимір в ЄПВО.</p> <p>Рамка дозволяє органам державної влади та закладам вищої освіти в ЄПВО формулювати загальносистемні та інституційні політики, стратегії та плани дій для посилення соціального виміру. Крім того, вона пропонує методології для моніторингу, оцінювання та вимірювання впливу цих політик. Індикатори та дескриптори спрямовують реалізацію Принципів і рекомендацій, пропонуючи практичні рекомендації щодо відповідних підходів, зберігаючи при цьому гнучкість для врахування різноманітних контекстів і варіантів політики. Органи влади можуть стратегічно обирати індикатори для соціального виміру, які відповідають їхньому підходу до рівності, різноманітності та інклюзії у вищій освіті, а також національним пріоритетам і можливостям їхньої системи вищої освіти. У певних системах вищої освіти, особливо тих, що використовують універсальний підхід, деякі з перелічених індикаторів і дескрипторів можуть не застосовуватися. Підхід на основі інструментарію дозволяє органам державної влади опустити певні індикатори та дескриптори, зосередившись лише на тих, що відповідають їх національній системі вищої освіти. Така гнучкість дозволяє їм вимірювати прогрес у впровадженні принципів, залишаючись при цьому пристосованими до свого</p>

¹ У подальшому тексті ми використовуємо скорочену назву «Принципи і рекомендації» замість повної назви документа: Римське міністерське комюніке (2020). Додаток II до Римського міністерського комюніке: Принципи і рекомендації щодо зміцнення соціального виміру вищої освіти у ЄПВО. Рим: Міністерська конференція ЄПВО. Електронний ресурс, режим доступу: https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/HERE_doc/Annex%20II.%20Romeommunique_ENG_UA.docx;

<p>can lead to positive outcomes for the social dimension in the EHEA.</p>	<p>унікального контексту. Важливо визнати, що різні підходи можуть призвести до позитивних результатів для соціального виміру ЄПВО.</p>
<p>Introduction</p>	<p>Вступ</p>
<p>Definition of the social dimension in higher education: Social dimension in higher education is a process containing specific and transversal policies aimed at creating an inclusive environment in higher education in which the composition of the student body entering, participating in and completing higher education at all levels corresponds to the heterogeneous social profile of society at large in the EHEA countries. This definition of the social dimension encompasses also the desired inclusive environment in higher education that fosters equity, diversity, and is responsive to the needs of local communities.</p> <p>Positive impact of the social dimension on societies: Increased participation of vulnerable, disadvantaged and underrepresented groups in higher education produces wider personal and societal benefits with respect to decreased social welfare provision, improved health outcomes and increased community involvement. Collectively, these wider benefits sustain cohesive, democratic societies where social justice, public good, public responsibility and social mobility prevail. Graduate qualifications acquired by a wider pool of citizens mean better employment prospects, higher earnings and passing on the appreciation for higher education to the existing and the next generation and to local communities.</p> <p>Beyond reaching the commitments made by the EHEA, taking a holistic and proactive approach to improving the social dimension of higher education further serves to accelerate progress in attaining the UN Sustainable Development Goals. Supporting inclusive learning environments is a necessity and should be seen as an investment towards societies. Public authorities should shoulder the responsibility of ensuring that the proposed principles, guidelines and indicators for the social dimension are adjusted to national realities and implemented, in order to safeguard a better future for our higher education systems.</p>	<p>Визначення соціального виміру у вищій освіті: Соціальний вимір у вищій освіті – це процес, що містить специфічні та трансверсальні/наскрізні політики, спрямовані на створення інклюзивного середовища у вищій освіті, в якому склад студентського контингенту, який вступає, навчається та завершує вищу освіту на всіх рівнях відповідає гетерогенному соціальному профілю суспільства в цілому в країнах ЄПВО. Це визначення соціального виміру охоплює також бажане інклюзивне середовище у вищій освіті, яке сприяє рівності, різноманітності та реагує на потреби місцевих громад.</p> <p>Позитивний вплив соціального виміру на суспільство: Збільшення участі вразливих, незахищених/знедолених і недостатньо представлених груп у вищій освіті приносить ширші особисті та суспільні блага з огляду на зменшення забезпечення соціального добробуту, покращення стану здоров'я та підвищення рівня залученості громади. У сукупності ці ширші переваги підтримують згуртовані, демократичні суспільства, де переважають соціальна справедливість, суспільне благо, громадська відповідальність і соціальна мобільність. Те, що кваліфікації вищої освіти отримані більшою кількістю громадян, означає кращі перспективи працевлаштування, вищі заробітки та передачу розуміння цінності вищої освіти нинішньому та наступному поколінням, а також місцевим громадам.</p> <p>Окрім виконання зобов'язань, взятих на себе ЄПВО, застосування цілісного та проактивного підходу до покращення соціального виміру вищої освіти також сприяє прискоренню прогресу в досягненні Цілей стійкого розвитку ООН. Підтримка інклюзивного навчального середовища є необхідністю і повинна розглядатися як інвестиція в суспільство. Органи державної влади повинні взяти на себе відповідальність за забезпечення того, щоб запропоновані принципи, рекомендації та індикатори для соціального виміру були адаптовані до національних реалій і впроваджені заради забезпечення кращого майбутнього для наших систем вищої освіти.</p>

The comprehensive EHEA framework for the social dimension in higher education: This framework consists of the principles, guidelines, indicators, and descriptors for the social dimension. The framework, with its constituent parts, represents a coherent system that enables public authorities in the EHEA member states and higher education institutions to incorporate social dimension principles and guidelines in the policies and strategies, institutional missions, governance and culture of higher education institutions.

The social dimension interconnects the principles of diversity, equity, and inclusion. Access, participation, progress and completion of higher education should depend primarily on students' abilities, not on their personal characteristics or circumstances beyond their direct influence. With this scope at heart, public authorities should support the implementation of these Principles and Guidelines by providing a legal, financial, administrative, and informative support that can initiate processes of implementation at the national level. This framework promotes inclusive strategies, which provide both specific support for vulnerable, disadvantaged and underrepresented students and staff as well as highlighting broader measures and policies from which the student population and staff at higher education institutions can mutually benefit.

Policy alignment with previous EHEA documents:

The broadened understanding of the social dimension defined above builds on the notion of the social dimension as developed in the 2007 London Communiqué. The EHEA framework for the social dimension within this document complements the EHEA strategy "[Widening Participation for Equity and Growth](#)", which ministers adopted in Yerevan in 2015 as a mean to further strengthen the social dimension while concomitantly contributing to increasing quality in higher education. Also, the framework fulfils the need expressed in the 2018 Paris Communiqué to guide member states on how to define and implement policy for improving the social dimension of the EHEA.

One of the three key priorities in the 2020 Rome Ministerial Communiqué for the next decade of the Bologna Process is related to building an

Всеохоплююча рамка ЄПВО для соціального виміру у вищій освіті: Ця рамка складається з принципів, рекомендацій, індикаторів і дескрипторів для соціального виміру. Рамка з її складовими частинами представляє цілісну систему, яка дозволяє органам державної влади в країнах-членах ЄПВО і закладам вищої освіти включати принципи і рекомендації щодо соціального виміру в політики й стратегії, інституційні місії, врядування й культуру закладів вищої освіти.

Соціальний вимір пов'язує між собою принципи різноманітності, рівності та інклюзії. Доступ, участь, прогрес і завершення вищої освіти повинні залежати насамперед від здібностей студентів, а не від їх персональних характеристик чи обставин поза їх безпосереднім впливом. З огляду на це, органи державної влади повинні підтримувати впровадження цих Принципів і рекомендацій, надаючи правову, фінансову, адміністративну та інформаційну підтримку, яка може ініціювати процеси впровадження на національному рівні. Ця рамка сприяє розвитку інклюзивних стратегій, які передбачають як специфічну підтримку вразливих, незахищених/знедолених і недостатньо представлених студентів² і працівників, так і висвітлюють ширші заходи та політики, від яких можуть отримати взаємну вигоду студентство та працівники закладів вищої освіти.

Узгодження політики з попередніми документами ЄПВО:

Розширене розуміння соціального виміру, визначене вище, ґрунтується на понятті соціального виміру, розробленому в [Лондонському комюніке 2007 року](#). Рамка ЄПВО для соціального виміру в цьому документі доповнює стратегію ЄПВО «[Розширення участі для рівності й зростання](#)», яку міністри прийняли в Єревані в 2015 році як засіб подальшого зміцнення соціального виміру, одночасно сприяючи підвищенню якості у вищій освіті. Крім того, рамка відповідає потребі, висловленій у [Паризькому комюніке 2018 року](#), надати рекомендації державам-членам щодо визначення та впровадження політики для покращення соціального виміру ЄПВО.

Один із трьох ключових пріоритетів [Римського комюніке 2020 року](#) на наступне десятиліття Болонського процесу пов'язаний з побудовою

² Глосарій термінів і визначень, пов'язаних із визначеннями вразливих, незахищених/знедолених і недостатньо представлених студентів, наведено наприкінці цього документа.

inclusive EHEA. Therefore, the EHEA ministers adopted the forward-looking strategic document “Principles and Guidelines to Strengthen the Social Dimension of Higher Education in the EHEA” as the Annex II to the 2020 Rome Communiqué and committed to implementing it in the national higher education systems. To facilitate this implementation, the current document complements the adopted Principles and Guidelines by providing indicators and descriptors for each principle, and as such represents an EHEA framework for the social dimension.

Principles and guidelines for the social dimension in higher education: The ten principles in the text below, adopted in the 2020 Rome Communiqué, should be understood as high-level political commitments that serve as a basis for the conceptualisation of different policies for the social dimension enhancement. The guidelines, which were also adopted in the 2020 Rome Communiqué, are recommendations intended to help and advise policy makers on how to implement in practice the agreed principles. Public authorities and higher education institutions should integrate these principles into the following dimensions of higher education: learning and teaching, research, innovation, knowledge circulation and outreach, institutional governance and management, as well as in the policies for empowering present and future students and higher education staff.

Indicators and descriptors for the social dimension in higher education: Indicators for the social dimension are tools for measuring progress in implementing the principles of the social dimension in higher education. Each indicator is accompanied by a descriptor that outlines the attributes, features, and characteristics of the indicators in more detail. This provides a better understanding of the indicators and clarifies how they can be effectively implemented. As a result, the descriptor offers specific recommendations for actionable steps. In certain higher education systems, particularly those with a universal approach, some listed indicators and descriptors may not be applicable.

інклюзивного ЄПВО. Тому міністри ЄПВО ухвалили перспективний стратегічний документ «**Принципи та рекомендації щодо зміцнення соціального виміру вищої освіти в ЄПВО**» як Додаток II до Римського комюніке 2020 року та зобов’язалися впроваджувати його в національні системи вищої освіти. Щоб сприяти цій імплементації, поточний документ доповнює прийняті Принципи і рекомендації, надаючи індикатори та дескриптори для кожного принципу, і, таким чином, представляє рамку ЄПВО для соціального виміру.

Принципи і рекомендації для соціального виміру у вищій освіті: Десять принципів у наведеному нижче тексті, ухвалених у Римському комюніке 2020 року, слід розуміти як політичні зобов’язання високого рівня, які слугують основою для концептуалізації різних політик, спрямованих на посилення соціального виміру. Рекомендації, які також були прийняті в Римському комюніке 2020 року, покликані допомогти та порадити політикам щодо того, як реалізувати на практиці узгоджені принципи. Органи державної влади та заклади вищої освіти повинні інтегрувати ці принципи в такі виміри вищої освіти: навчання і викладання, дослідження, інновації, поширення знань і просвітництво, інституційне врядування та управління, а також політики для розширення можливостей сьогоденних і майбутніх студентів і працівників вищої освіти.

Індикатори та дескриптори для соціального виміру вищої освіти: Індикатори³ для соціального виміру – це інструменти для вимірювання прогресу в упровадженні принципів соціального виміру у вищій освіті. Кожен індикатор супроводжується дескриптором, який більш детально описує атрибути, особливості та характеристики індикаторів. Це забезпечує краще розуміння індикаторів та пояснює, як їх можна ефективно впроваджувати. У результаті дескриптор пропонує конкретні рекомендації щодо практичних кроків. У певних системах вищої освіти, особливо тих, що мають універсальний підхід, деякі з перелічених індикаторів та дескрипторів можуть не застосовуватися.

³ Робоча група VFUG з соціального виміру на 2021-2024 рр. налагодила плідну співпрацю з Європейською Комісією/мережею Eurydice та погодилася прийняти більшість індикаторів Eurydice, розроблених для принципів соціального виміру та опублікованих у звіті «На шляху до справедливості та інклюзії у вищій освіті в Європі» (Towards equity and inclusion in Higher Education in Europe / Eurydice, 2022). Тому індикатори, перелічені нижче, містять цитати, пов’язані з Eurydice, якщо основні елементи індикатору взяті з Eurydice. Конкретний внесок Робочої групи VFUG з соціального виміру полягає в тому, що вона розширила сферу застосування індикаторів, а також створила додаткові дескриптори для кожного індикатора.

<p>1. Principle on strategic approach to the social dimension</p>	<p>1. Принцип стратегічного підходу до соціального виміру</p>
<p>Principle</p> <p>1. The social dimension should be central to higher education strategies at system and institutional level, as well as at the EHEA and the EU level. Strengthening the social dimension of higher education and fostering equity and inclusion to reflect the diversity of society is the responsibility of a higher education system as a whole and should be regarded as a continuous commitment.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. Strategic commitment to the social dimension of higher education should be aligned with concrete targets that can either be integrated within existing higher education policies or developed in parallel. These targets should aim at widening access, supporting participation in and completion of studies for all current and future students.</p> <p>b. In the process of creating strategies there should be a broad-based dialogue between public authorities, higher education institutions, student and staff representatives and other key stakeholders, including social partners, non-governmental organisations and people from vulnerable, disadvantaged and underrepresented groups. This broad-based dialogue is to ensure the creation of inclusive higher education strategies that foster equity, diversity and are responsive to the needs of the wider community.</p>	<p>Принцип⁴</p> <p>1. Соціальний вимір повинен зайняти центральне місце в стратегіях вищої освіти на системному та інституційному рівнях, а також на рівнях ЄПВО та ЄС. Посилення соціального виміру вищої освіти та сприяння рівності й інклюзії для відображення різноманітності суспільства є відповідальністю системи вищої освіти в цілому, і це слід розглядати як безперервне зобов'язання.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Стратегічне зобов'язання щодо соціального виміру вищої освіти слід пов'язати з конкретними цілями, які можна або інтегрувати до існуючих політик вищої освіти, або розвивати паралельно. Ці цілі слід спрямувати на розширення доступу, підтримку участі у навчанні та його завершення для всіх сьогоdnішніх і майбутніх студентів.</p> <p>b. У процесі створення стратегій повинен вестися широкомасштабний діалог між органами державної влади, закладами вищої освіти, представниками студентства і працівників, а також іншими ключовими стейкхолдерами, включаючи соціальних партнерів, неурядові організації та осіб із вразливих, незахищених/знедолених і недостатньо представлених груп. Цей широкий діалог має забезпечити створення інклюзивних стратегій вищої освіти, що сприяють рівності, різноманітності та реагують на потреби ширшої громади.</p>

⁴ Текст наступних десяти принципів і рекомендацій щодо них у тексті нижче є невід'ємною частиною Принципів і рекомендацій, прийнятих на Міністерській конференції в Римі 2020 року. Однак текст індикаторів і дескрипторів є новим і запропонований Робочою групою VFUG з соціального виміру відповідно до Технічного завдання на 2021-2024 рр. для Робочої групи VFUG з соціального виміру.

Indicators

1.1. Existence of a system level strategy, or a similar major policy document, on social dimension of higher education, which strengthens diversity, equity and inclusion of students (Eurydice, 2022(5)).

Descriptor:

Public authorities should develop a strategy or a major policy document on social dimension enhancement in higher education to improve study conditions of underrepresented, disadvantaged, and vulnerable students and to create an inclusive environment in higher education. The strategy or major policy document should take into account all the Principles and Guidelines on Social Dimension from this document.

1.2. Existence of a system level strategy, or a similar major policy document, on social dimension of higher education, which strengthens diversity, equity and inclusion of staff (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should develop a strategy or a major policy document on social dimension enhancement in higher education that improves working conditions of underrepresented, disadvantaged and vulnerable staff and creates an inclusive environment in higher education. It is important to incentivise higher education institutions to have inclusive human resources policies, that pay attention to recruitment in particular, so that the composition of staff reflects the diversity of society.

1.3. Strategies and policies on social dimension of higher education have specific and measurable targets that are assessed and monitored by responsible bodies within concrete timeframes (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should periodically assess the implementation and impact of the national strategies and policies, together with stakeholders, and monitor whether the selected targets are reached within proposed deadlines. Public authorities should ensure that an appropriate body has the mandate to monitor the social dimension strategies and policies of higher education institutions. Based on national contexts, external quality assurance frameworks could be

Індикатори

1.1. Існування стратегії системного рівня або подібного основного політичного документа щодо соціального виміру вищої освіти, який посилює різноманітність, рівність та інклюзію студентів (Eurydice, 2022⁵).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні розробити стратегію або основний політичний документ щодо посилення соціального виміру у вищій освіті з метою покращення умов навчання студентів із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп населення та створення інклюзивного середовища у вищій освіті. Стратегія або основний політичний документ повинен ураховувати всі Принципи і рекомендації щодо соціального виміру, викладені в цьому документі.

1.2. Існування стратегії системного рівня або аналогічного основного політичного документа щодо соціального виміру вищої освіти, який посилює різноманітність, рівність та інклюзію персоналу (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні розробити стратегію або основний політичний документ щодо посилення соціального виміру у вищій освіті, який покращує умови праці працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп населення та створює інклюзивне середовище у вищій освіті. Важливо заохочувати заклади вищої освіти проводити інклюзивну кадрову політику, яка приділятиме увагу, зокрема, підбору персоналу таким чином, щоб склад працівників відображав різноманітність суспільства.

1.3. Стратегії та політики щодо соціального виміру вищої освіти мають конкретні та вимірювані цілі, які оцінюються та підлягають моніторингу відповідальними органами в межах конкретних термінів (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади разом із стейкхолдерами повинні періодично оцінювати реалізацію та вплив національних стратегій і політик, а також здійснювати моніторинг, чи досягаються обрані цілі у встановлені терміни. Органи державної влади повинні забезпечити, що відповідний орган має повноваження здійснювати моніторинг стратегій і політик закладів вищої освіти у сфері соціального виміру. Залежно від національного контексту для моніторингу імплементації стратегій і політик щодо

<p>used for monitoring the implementation of social dimension strategies and policies at higher education institutions.</p> <p>1.4. Broad-based dialogue with stakeholders in higher education is fostered and incentivised by the public authorities in the process of developing system-level and institutional strategies and policies on social dimension of higher education.</p> <p><i>Descriptor:</i></p> <p>Public authorities should co-create strategies and policies on diversity, equity and inclusion with a wide range of stakeholders, including higher education institutions, student and staff representatives, social partners, non-governmental organisations and people from underrepresented, disadvantaged and vulnerable groups. Public authorities should incentivise higher education institutions to co-create strategies and policies on diversity, equity and inclusion at institutional level and to assess their impact with a wide range of stakeholders.</p>	<p>соціального виміру у закладах вищої освіти можуть бути використані рамки зовнішнього забезпечення якості.</p> <p>1.4. Широкий діалог із стейкхолдерами у вищій освіті підтримується та заохочується органами державної влади в процесі розроблення системних та інституційних стратегій і політик щодо соціального виміру вищої освіти.</p> <p><i>Дескриптор:</i></p> <p>Органи державної влади повинні розробляти стратегії та політики щодо різноманітності, рівності та інклюзії спільно з широким колом стейкхолдерів, зокрема закладами вищої освіти, представниками студентства та працівників, соціальними партнерами, неурядовими організаціями та людьми із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. Органи державної влади повинні заохочувати заклади вищої освіти до спільного розроблення стратегій і політик щодо різноманітності, рівності та інклюзії на інституційному рівні та оцінювати їхній вплив разом із широким колом стейкхолдерів.</p>
--	---

⁵ Це посилання стосується публікації: European Commission, European Education and Culture Executive Agency, Towards equity and inclusion in higher education in Europe, Publications Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/631280>.

<p>2. Principle on flexibility of higher education systems</p>	<p>2. Принцип гнучкості систем вищої освіти</p>
<p>Principle</p> <p>2. Legal regulations or policy documents should allow and enable higher education institutions to develop their own strategies to fulfil their public responsibility towards widening access to, participation in and completion of higher education studies.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. Legal regulations and administrative rules should allow sufficient flexibility in the design, organisation and delivery of study programmes to reflect the diversity of students’ needs. Higher education institutions should be enabled to recognise fulltime and part-time studies, flexible study modes, blended and distance learning as well as to recognise prior learning (RPL), in order to accommodate the needs of the diverse student population.</p> <p>b. Public authorities should promote recognition of prior non-formal and informal learning (RPL) in higher education, because it has a positive impact on widening access, transition and completion, equity and inclusion, mobility and employability. RPL enables flexible modes of lifelong learning in the entire education sector, including higher education. Implementing RPL will require effective cooperation amongst the higher education system, employers and the wider community and to enable this the national qualifications frameworks should facilitate transparent recognition of learning outcomes and reliable quality assurance procedures.</p>	<p>Принцип</p> <p>2. Законодавство або політичні документи повинні дозволяти та надавати можливість закладам вищої освіти розробляти власні стратегії на виконання своєї публічної відповідальності щодо розширення доступу до вищої освіти, участі у навчанні та його завершення.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Законодавство та адміністративні правила повинні дозволяти достатню гнучкість у дизайні, організації та наданні освітніх програм, щоб відобразити різноманітність потреб студентів. Зкладам вищої освіти слід надати можливість організувати очне й заочне навчання, гнучкі моделі навчання, змішане та дистанційне навчання, а також визнавати результати попереднього навчання (RPL), щоб урахувати потреби різноманітного контингенту студентів.</p> <p>b. Органи державної влади повинні пропагувати визнання попереднього неформального та інформального навчання (RPL) у вищій освіті, оскільки це має позитивний вплив на розширення доступу, проходження та завершення навчання, рівність та інклюзію, мобільність та здатність до працевлаштування. RPL уможливорює гнучкі моделі навчання впродовж життя в усьому освітньому секторі, включаючи вищу освіту. Запровадження RPL потребуватиме ефективної співпраці між системою вищої освіти, працедавцями та широкою громадськістю, і, щоб уможливити це, національні рамки кваліфікацій повинні сприяти прозорому визнанню результатів навчання та надійним процедурам забезпечення якості.</p>

Indicators

2.1. Existence of top-level regulations that allow higher education institutions to offer flexible pathways like part-time studies, stacking modules, blended or distance learning programmes (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should provide funding to ensure that higher education institutions are able to implement inclusive curriculums and tailor teaching and learning modes and methods to the needs of students from underrepresented, disadvantaged and vulnerable groups. Public support should be provided for the development of modules for underrepresented, disadvantaged and vulnerable students and staff to enhance their integration within higher education institutions. Public authorities should provide legal regulations for inclusive admission policies, flexible pathways to access into, progress through and complete higher education. There should be a legal framework that values the outcomes of full-time and parttime studies equally.

2.2. Candidates can enter higher education based on recognition of prior non-formal and informal learning and this applies to all higher education institutions (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should elaborate a national policy of recognising prior non-formal and informal learning for the purpose of accessing higher education, including specific policies for migrants, refugees and students with refugee backgrounds. Public authorities ensure that a National Qualifications Framework facilitates recognition of prior non-formal and informal learning.

2.3. Prior non-formal and informal learning counts towards fulfilment of a higher education study program (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should elaborate a national policy of recognising prior non-formal and informal learning for the purpose of progressing through and completing higher education. Public authorities ensure that legal provisions require

Індикатори

2.1. Існування нормативно-правових актів найвищого рівня, які дозволяють закладам вищої освіти пропонувати гнучкі траєкторії навчання, такі як заочне навчання, комбінування модулів, програми змішаного або дистанційного навчання (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні забезпечити фінансування, щоб гарантувати можливість для закладів вищої освіти впроваджувати інклюзивні освітні програми й навчальні плани та адаптувати форми і методи викладання і навчання до потреб студентів із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. Державна підтримка має бути надана для розроблення модулів для студентів і працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп з метою посилення їх інтеграції у заклади вищої освіти. Органи державної влади повинні забезпечити правове регулювання інклюзивних політик вступу, гнучких траєкторій доступу до вищої освіти, її здобуття та завершення. Повинна існувати нормативно-правова рамка, що надає однакової цінності результатам навчання за денною та заочною формами.

2.2. Кандидати можуть вступати до закладів вищої освіти на основі визнання попереднього неформального та інформального навчання і це стосується всіх закладів вищої освіти (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні розробити національну політику щодо визнання попереднього неформального та інформального навчання з метою забезпечення доступу до вищої освіти, включаючи спеціальні політики для мігрантів, біженців і студентів з числа біженців. Органи державної влади забезпечують, що Національна рамка кваліфікацій сприяє визнанню попереднього неформального та інформального навчання.

2.3. Попереднє неформальне та інформальне навчання зараховується до виконання освітньої програми вищої освіти (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні розробити національну політику щодо визнання попереднього неформального та інформального навчання з метою здобуття та завершення вищої освіти. Органи державної влади забезпечують, що законодавчі

using learning outcomes in the design of qualifications and study programmes, in accordance with National Qualifications Frameworks.

2.4. Quality assurance agencies address the recognition of prior non-formal and/or informal learning in higher education in their external evaluation procedures (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should ensure that an appropriate body has the mandate to monitor procedures of recognition of prior non-formal and informal learning, preventing parallel and opposing recognition procedures, delays, and additional costs for students. Quality assurance frameworks could be used for monitoring procedures of recognition of prior non-formal and informal learning.

2.5. Existence of a legal framework that enables recognised student and staff representative bodies at higher education institutions to be actively engaged in the enhancement of the social dimension.

Descriptor:

There should be a legal framework which enables both students and staff to actively participate in decision-making processes pertaining to the social dimension within higher education, as well as in initiatives aimed at enhancing their study and working conditions.

положення вимагають використання результатів навчання при розробленні кваліфікацій та освітніх програм відповідно до Національних рамок кваліфікацій.

2.4. Агентства забезпечення якості враховують визнання попереднього неформального та/або інформального навчання у вищій освіті у своїх процедурах зовнішнього оцінювання (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні забезпечити наявність у відповідного органу повноважень здійснювати моніторинг процедур визнання попереднього неформального та інформального навчання, запобігаючи паралельним процедурам визнання і протидії цим процедурам, затримкам і додатковим витратам для студентів. Для моніторингу процедур визнання попереднього неформального та інформального навчання можуть використовуватися рамки забезпечення якості.

2.5. Існування законодавчої рамки, що дозволяє визнаним представницьким органам студентів і працівників у закладах вищої освіти брати активну участь у посиленні соціального виміру.

Дескриптор:

Повинна існувати нормативно-правова база, яка дозволяє як студентам, так і працівникам брати активну участь у процесах прийняття рішень стосовно соціального виміру у вищій освіті, а також в ініціативах, спрямованих на поліпшення умов їх навчання та праці.

3. Principle on the inclusiveness of the entire education system	3. Принцип інклюзивності всієї системи освіти
<p>Principle</p> <p>3. The inclusiveness of the entire education system should be improved by developing coherent policies from early childhood education, through schooling to higher education and throughout lifelong learning.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. It is important to create synergies with all education levels and related policy areas (such as finance, employment, health and social welfare, housing, migration, etc.) to develop policy measures that create an inclusive environment throughout the entire education sector that fosters equity, diversity, and inclusion, and is responsive to the needs of the wider community.</p> <p>b. The social dimension policies should not only support current students, but also potential students in their preparation and transition into higher education. Participation in higher education has to be a lifelong option, including for adults who decide to return to or enter higher education at later stages in their lives. An inclusive approach needs to involve wider communities, higher education institutions and other stakeholder groups to co-create pathways to higher education.</p>	<p>Принцип</p> <p>3. Необхідно покращити інклюзивність усієї системи освіти шляхом розроблення узгоджених політик від освіти раннього дитинства через шкільну освіту до вищої освіти й навчання впродовж життя.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Важливо створювати синергію з усіма рівнями освіти та відповідними сферами державної політики (такими як фінанси, працевлаштування, охорона здоров'я, соціальне забезпечення, забезпеченість житлом, міграція тощо), щоб розробити політичні заходи, які створять інклюзивне середовище в усьому освітньому секторі, що сприяє рівності, різноманітності та інклюзії, а також реагує на потреби ширшої громади.</p> <p>b. Політики соціального виміру повинні підтримувати не лише нинішніх студентів, а й потенційних студентів у їх підготовці та переході до вищої освіти. Участь у вищій освіті повинна бути можливістю, що існує впродовж життя, у тому числі для дорослих, які вирішили повернутися або вступити до вищої освіти на пізніших етапах свого життя. Інклюзивний підхід повинен залучати ширші громади, заклади вищої освіти та групи інших стейкхолдерів до спільного створення траєкторій до вищої освіти.</p>

Indicators

3.1. Existence of top-level coordination structures and mechanisms between different levels of education with a focus on diversity, equity and inclusion in education (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should actively coordinate with stakeholders and advisory bodies at all educational levels and organise a national social dialogue on diversity, equity and inclusion in education. They could support awareness raising and peer learning activities on diversity, equity and inclusion among children, students, parents, administrative and teaching staff in schools and higher education institutions, among local civil society representatives and other important stakeholders in education.

Public authorities could consider creating a national or regional contact point for dealing with diversity, equity and inclusion of students and staff in the education sector. Such contact point could, among its services, provide support and guidance to educational institutions on how to make the information for underrepresented, disadvantaged and vulnerable groups publicly accessible.

3.2. Public authorities systematically involve and coordinate with representatives of other related policy areas, such as finance, employment, housing, health, social welfare or other social services in creating shared commitments for the enhancement of diversity, equity and inclusion in education (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should provide support and guidance to educational institutions and connect representatives of other policy areas to cooperate on solving the financing, employment, housing and related issues to help underrepresented, disadvantaged and vulnerable students avoid the obstacles that hinder their involvement in general and further education.

Індикатори

3.1. Існування на найвищому рівні структур і механізмів координації між різними рівнями освіти з фокусом на різноманітність, рівність та інклюзію в освіті (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні активно координувати свою діяльність із стейкхолдерами та дорадчими органами на всіх рівнях освіти та організувати національний соціальний діалог з питань різноманітності, рівності та інклюзії в освіті. Вони можуть підтримувати заходи з підвищення обізнаності та взаємного навчання з питань різноманітності, рівності та інклюзії серед дітей, студентів, батьків, адміністративного та викладацького персоналу шкіл і закладів вищої освіти, серед місцевих представників громадянського суспільства та інших важливих стейкхолдерів у сфері освіти.

Органи державної влади можуть розглянути можливість створення національного або регіонального контактного центру з питань різноманітності, рівності та інклюзії студентів і працівників у секторі освіти. Такий контактний центр міг би, серед його послуг, надавати підтримку та рекомендації закладам освіти щодо того, як зробити загальнодоступною інформацію для недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп населення.

3.2. Органи державної влади систематично залучають і координують свою діяльність з представниками інших суміжних сфер політики, таких як фінанси, зайнятість, забезпечення житлом, охорона здоров'я, соціальне забезпечення або інші соціальні послуги, у створенні спільних зобов'язань щодо посилення різноманітності, рівності та інклюзії в освіті (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні надавати підтримку та рекомендації закладам освіти і залучати представників інших сфер політики до співпраці у вирішенні питань фінансування, працевлаштування, забезпечення житлом та інших питань, щоб допомогти студентам із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп уникнути перешкод, які заважають їхньому залученню до загальної та подальшої освіти.

3.3. Public authorities provide support to students with a delayed transition into higher education (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should provide a legal framework that ensures there are no age-related restrictions on funding students. Higher education institutions and, if the case, public service centres outside of higher education systems should provide information and guidelines on lifelong learning options for students with delayed transition into higher education. Public authorities should provide funding to higher education institutions for offering adequate flexibility and support to those students.

3.4. Initial and continuous teacher training programmes offered in higher education develop competencies on diversity, equity and inclusion in education (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Diversity, equity and inclusion in education should be an integral part of the curriculum of all higher education programs offering teacher training for all levels of education.

3.3. Органи державної влади надають підтримку студентам із відкладеним переходом до вищої освіти (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні забезпечити законодавчу рамку, яка гарантує відсутність вікових обмежень щодо фінансування студентів. Заклади вищої освіти та, у відповідних випадках, центри надання державних послуг поза межами системи вищої освіти повинні надавати інформацію та рекомендації щодо можливостей навчання впродовж життя для студентів із відкладеним переходом до вищої освіти. Органи державної влади повинні надавати фінансування закладам вищої освіти для забезпечення належної гнучкості та підтримки таких студентів.

3.4. Програми початкової та безперервної підготовки викладачів/вчителів, що пропонуються у вищій освіті, розвивають компетентності щодо різноманітності, рівності та інклюзії в освіті (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Різноманітність, рівність та інклюзія в освіті мають бути невід'ємною частиною навчальних планів усіх програм вищої освіти, що пропонують підготовку вчителів/викладачів для всіх рівнів освіти.

4. Principle on monitoring and data collection	4. Принцип моніторингу та збору даних
<p>Principle</p> <p>4. Reliable data is a necessary precondition for an evidence-based improvement of the social dimension of higher education. Higher education systems should define the purpose and goals of collecting certain types of data, taking into account the particularities of the national legal frameworks. Adequate capacities to collect, process and use such data to inform and support the social dimension of higher education should be developed.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. In order to develop effective policies, continuous national data collection is necessary. Within the limits of national legal frameworks, such data collection should provide information on the composition of the student body, access and participation, drop-out and completion of higher education, including the transition to the labour market after completion of studies, and allow for the identification of vulnerable, disadvantaged and underrepresented groups.</p> <p>b. In order to make such data collection comparable internationally, work on categories for administrative data collection that are relevant for the social dimension should be developed at the EHEA level through Eurostudent or similar surveys. With the aim to rationalise the process and avoid an administrative burden on public administration and higher education institutions, this development should take account of existing national practices and relevant data collection processes.</p> <p>c. Such national data collection exercises could, where relevant and necessary, be complemented by higher education institutions undertaking additional surveys, research and analysis to better understand vulnerability, disadvantage, and underrepresentation in education, as well as transitions of students across the education system.</p>	<p>Принцип</p> <p>4. Надійні дані є необхідною передумовою для доказового покращення соціального виміру вищої освіти. Системи вищої освіти повинні визначити мету та цілі збору певних типів даних, ураховуючи особливості національних законодавчих рамок. Необхідно розвинути адекватну спроможність збирати, обробляти та використовувати такі дані для інформування та підтримки соціального виміру вищої освіти.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Щоб виробляти ефективну політику, необхідний безперервний збір даних на національному рівні. У межах національних законодавчих рамок такий збір даних може надавати інформацію про склад контингенту студентів, доступ до вищої освіти та участь у навчанні, відрахування і завершення вищої освіти, включаючи перехід до ринку праці після завершення навчання, та дозволяє визначити вразливі, незахищені/знедолені та недостатньо представлені групи.</p> <p>b. Щоб забезпечити можливість міжнародних порівнянь зібраних даних, на рівні ЄПВО необхідно розробити категорії для збору адміністративних даних, що відповідають соціальному виміру, за допомогою Eurostudent або подібних обстежень. Щоб раціоналізувати процес та уникнути адміністративного навантаження на органи державного управління та заклади вищої освіти, така розробка має враховувати національні практики та відповідні процеси збору даних, що існують.</p> <p>c. За необхідності, на додаток до такого національного збору даних, заклади вищої освіти можуть проводити додаткові обстеження, дослідження та аналіз, щоб краще зрозуміти вразливість, незахищеність/знедоленість та недостатню представленість в освіті, а також проходження студентів через систему освіти.</p>

Indicators

4.1. Public authorities regularly collect data on student characteristics and experiences prior to entry in higher education as well as at entry in higher education, during studies and upon graduation (Eurydice, 2022).

Descriptor:

There should be regular national surveys or administrative data collection on student characteristics of potential students, students entering higher education and students participating in higher education, that includes data on underrepresented, disadvantaged and vulnerable students. Also, there should be regular national surveys or administrative data collection on student dropout. Completion rate data at the end of the first year of the first cycle should be available to top level policy makers (Eurydice, 2022). Data on the trends on transition of graduates to the labour market after completion of studies should also be collected through the national survey(s) and administrative data collection. Public authorities should ensure interoperability of the data collection systems and platforms on student characteristics and experiences with other public registers.

4.2. Data collected through national surveys and administrative data collection on students' characteristics and experiences are used to enhance policies on social dimension in higher education.

Descriptor:

Public authorities should identify the categories of underrepresented, disadvantaged and vulnerable students on a national level. They should translate the results of surveys and administrative data collection into student support measures and strengthen the social dimension practices for the identified underrepresented, disadvantaged, and vulnerable groups. It is important to detect obstacles during studying, for underrepresented, disadvantaged, and vulnerable students, as well as analyse this data in connection with other policy areas (such as finance, housing, other social services, etc.). Public authorities should make surveys or administrative data sets accessible to the public, higher education institutions and researchers to build capacity for diversity, equity and inclusion in higher education. Furthermore,

Індикатори

4.1. Органи державної влади регулярно збирають дані про характеристики та досвід студентів до вступу до вищої освіти, а також під час вступу, під час навчання та після випуску (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Необхідно проводити регулярні національні обстеження або збір адміністративних даних щодо характеристик потенційних студентів, абітурієнтів, студентів, які навчаються на рівні вищої освіти, включаючи дані про студентів із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. Крім того, необхідно проводити регулярні національні обстеження або збір адміністративних даних про відрахування студентів. Дані про рівень завершення навчання наприкінці першого року першого циклу* (*бакалаврату – експерти НЕО) повинні бути доступними для політиків найвищого рівня (Eurydice, 2022). Дані про тенденції переходу випускників на ринок праці після завершення навчання також мають збиратися за допомогою національних обстежень і збору адміністративних даних. Органи державної влади повинні забезпечити інтероперабельність/сумісність систем і платформ збору даних про характеристики та досвід студентів з іншими державними реєстрами.

4.2. Дані, зібрані за допомогою національних обстежень і збору адміністративних даних про характеристики та досвід студентів, використовуються для вдосконалення політик щодо соціального виміру у вищій освіті.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні визначити категорії студентів із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп на національному рівні. Вони повинні трансформувати результати обстежень і збору адміністративних даних у заходи підтримки студентів і посилити практики соціального виміру для виявлених недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. Важливо виявляти перешкоди під час навчання для студентів із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп, а також аналізувати ці дані у зв'язку з іншими сферами політики (такими як фінанси, забезпечення житлом, інші соціальні послуги тощо). Органи державної влади повинні зробити обстеження або набори адміністративних даних доступними для громадськості, закладів

they should provide support to higher education institutions to organise surveys and research on the institutional level to understand underrepresentation, disadvantages, and vulnerability in education.

4.3. Public authorities regularly collect data on higher education staff characteristics and work experiences in higher education.

Descriptor:

Public authorities should organise national surveys or administrative data collection on staff characteristics and their work experiences. Based on the collected and analysed data, they should identify underrepresented, disadvantaged and vulnerable staff at a national level. Public authorities should translate results of surveys and administrative data collection into staff support measures for identified underrepresented, disadvantaged and vulnerable staff.

4.4. Public authorities regularly conduct research on potential systemic barriers to diversity, equity and inclusion from early childhood education, through schooling to higher education and throughout lifelong learning.

Descriptor:

Public authorities should analyse student data through all levels of education, lifelong learning and entry into the labour market to make sure that its social dimension policies are effective and efficient. They could compare graduation data from second level (secondary education) with entrance data into third level education (higher education) to improve transition from second level into third level education.

4.5. Public authorities participate in internationally comparable data collections in higher education.

Descriptor:

Internationally comparable taxonomies should be used for internationally comparable data collection (e.g., ISCED, EQF for levels of study, the EHEA definitions of underrepresented, disadvantaged and vulnerable groups, etc.). Public authorities should participate in European Higher Education Area surveys on student characteristics (e.g., Eurostudent survey) and in graduate surveys (e.g., Eurograduate survey).

вищої освіти та дослідників, щоб розбудовувати потенціал для різноманітності, рівності та інклюзії у вищій освіті. Крім того, вони повинні надавати підтримку закладам вищої освіти в організації обстежень і досліджень на інституційному рівні, щоб зрозуміти недостатню представленість, незахищеність/знедоленість та вразливість в освіті.

4.3. Органи державної влади регулярно збирають дані про характеристики працівників вищої освіти та досвід роботи у вищій освіті.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні організувати національні обстеження або збір адміністративних даних про характеристики працівників та їх досвід роботи. На основі зібраних і проаналізованих даних вони повинні виявляти працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп на національному рівні. Органи державної влади повинні трансформувати результати обстежень і збору адміністративних даних у заходи з підтримки працівників для виявлених недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих працівників.

4.4. Органи державної влади регулярно проводять дослідження потенційних системних бар'єрів на шляху до різноманітності, рівності та інклюзії від освіти раннього дитинства через шкільну освіту до вищої освіти й навчання впродовж життя.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні аналізувати дані про студентів на всіх рівнях освіти, навчання впродовж життя та виходу на ринок праці, щоб переконатися, що їх політики щодо соціального виміру є ефективними та результативними. Вони можуть порівнювати дані про випускників другого рівня (середня освіта) з даними про вступників на третій рівень освіти (вища освіта) для покращення переходу від другого до третього рівня освіти.

4.5. Органи державної влади беруть участь у зборах даних у вищій освіті, порівнюваних на міжнародному рівні.

Дескриптор:

Для збору даних, які можна порівнювати на міжнародному рівні, слід використовувати міжнародні таксономії (наприклад, МСКО, ЄПК для рівнів підготовки, визначення ЄПВО недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп тощо). Органи державної влади повинні брати участь в обстеженнях ЄПВО щодо характеристик студентів (наприклад: опитування Eurostudent) і в опитуваннях випускників (наприклад: опитування Eurograduate).

5. Principle on counselling and guidance	5. Принцип консультивання та супроводу
<p>Principle</p> <p>5. Public authorities should have policies that enable higher education institutions to ensure effective counselling and guidance for potential and enrolled students in order to widen their access to, participation in and completion of higher education studies. These services should be coherent across the entire education system, with special regard to transitions between different educational levels, educational institutions and into the labour market.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. Public authorities should create conditions that enable collaboration between different public institutions that provide counselling and guidance services together with higher education institutions to create synergies and omit duplication of similar services. These services should uphold the principles of clarity and user-friendliness, because end users must be capable to understand them easily.</p> <p>b. Within a diverse student body, special attention should be directed towards students with physical and psychological health challenges. These students should have access to professional support to secure their success in accessing and completing higher education studies. Special focus should be placed on prevention of psychological challenges caused by the organisation of study and students' living conditions.</p> <p>c. Public authorities should also consider setting up ombudsperson-type institutions that will have the capacity and knowledge to mediate any conflicts, particularly related to equity issues that may arise during accessing or participating in higher education, or conflicts that hinder the completion of studies.</p>	<p>Принцип</p> <p>5. Органи державної влади повинні мати політики, що уможливають забезпечення закладами вищої освіти надання ефективного консультивання та супроводу для потенційних і поточних студентів з метою розширення їх доступу до програм вищої освіти, участь у них і їх завершення. Ці послуги повинні узгоджуватися по всій системі освіти з особливою увагою до переходів між різними рівнями освіти, закладами освіти та виходу на ринок праці</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Органи державної влади повинні створити умови для співпраці між різними державними інституціями, які надають послуги з консультивання та супроводу спільно з закладами вищої освіти, для створення синергії та уникнення дублювання подібних послуг. Ці послуги повинні відповідати принципам зрозумілості та зручності для користувачів, оскільки кінцеві користувачі повинні бути здатні легко в них розібратися.</p> <p>b. У різноманітному студентському середовищі особливу увагу слід приділяти студентам, які мають проблеми з фізичним і психологічним здоров'ям. Ці студенти повинні мати доступ до професійної підтримки для забезпечення їхнього успіху в доступі до вищої освіти та завершенні навчання. Особливу увагу слід приділяти профілактиці психологічних проблем, спричинених організацією навчання та умовами проживання студентів.</p> <p>c. Органи державної влади також повинні розглянути можливість створення інституцій за типом омбудсмена, які матимуть спроможність і знання для посередництва в будь-яких конфліктах, особливо пов'язаних з питаннями рівності, що можуть виникнути під час доступу до вищої освіти чи її здобуття, або в конфліктах, які перешкоджають завершенню навчання.</p>

Indicators

5.1. Public authorities ensure and support the provision of free, accessible and timely academic and careers counselling and guidance services to all potential and enrolled students in higher education.

Descriptor:

Public authorities should ensure the provision of free and inclusive academic and career counselling and guidance to all prospective and current students in public centres and/or contact points within educational institutions. They should facilitate the cooperation among all providers of academic and careers counselling and guidance for higher education to enable exchange of good practice and omit duplication. Public authorities should consider funding higher education institutions, which provide free and inclusive academic and careers counselling and guidance to potential and current students.

5.2. Public authorities ensure and support the provision of free, accessible and timely psychological counselling and guidance services to all potential and enrolled students, as well as to staff in higher education (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should ensure and support the provision of free and inclusive psychological counselling and guidance to all students and staff in public centres and/or contact points within educational institutions. The timely provision of this counselling is key in helping to prevent the negative effects of mental illness for students, such as a worsening of their condition or study delays. They should facilitate the cooperation among all providers of psychological counselling and guidance for higher education to enable exchange of good practice and omit duplication. They should consider funding higher education institutions that provide free, inclusive, and timely psychological counselling and guidance to potential and enrolled students, as well as to staff. Public authorities should help higher education institutions to adapt their organisation of studies and students' living conditions in a way that prevents or mitigates potential psychological challenges.

Індикатори

5.1. Органи державної влади забезпечують і підтримують надання безкоштовних, доступних і своєчасних послуг з академічного та кар'єрного консультування й супроводу всім потенційним і поточним студентам у вищій освіті.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні забезпечити надання безкоштовного та інклюзивного академічного та кар'єрного консультування та супроводу всім майбутнім і нинішнім студентам у громадських центрах та/або контактних пунктах у закладах освіти. Вони повинні сприяти співпраці між усіма постачальниками послуг з академічного та кар'єрного консультування й супроводу для вищої освіти з метою обміну найкращими практиками та уникнення дублювання. Органи державної влади повинні розглянути можливість фінансування закладів вищої освіти, які надають безкоштовні та інклюзивні академічні та кар'єрні консультації та супровід для потенційних і нинішніх студентів.

5.2. Органи державної влади забезпечують і підтримують надання безкоштовних, доступних і своєчасних послуг з психологічного консультування та супроводу всім потенційним і поточним студентам, а також працівникам у вищій освіті (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні забезпечувати та підтримувати надання безкоштовного та інклюзивного психологічного консультування та супроводу всім студентам і працівникам у громадських центрах та/або контактних пунктах у закладах освіти. Своєчасне надання таких консультацій є ключовим для запобігання негативним наслідкам ментальних хвороб для студентів, таким як погіршення їхнього стану або затримки у навчанні. Вони повинні сприяти співпраці між усіма надавачами психологічного консультування та супроводу для вищої освіти, щоб забезпечити обмін провідними практиками та уникнути дублювання. Вони повинні розглянути можливість фінансування закладів вищої освіти, які надають безкоштовні, інклюзивні та своєчасні психологічні консультації та супровід для потенційних і поточних студентів, а також для працівників. Органи державної влади повинні допомагати закладам вищої освіти адаптувати організацію навчання та умови проживання студентів таким чином, щоб запобігти потенційним психологічним проблемам або пом'якшити їх.

<p>5.3. Quality assessment of career, academic as well as psychological counselling and guidance services in higher education is required (Eurydice, 2022).</p> <p><i>Descriptor:</i></p> <p>Public authorities, in cooperation with higher education institutions, should ensure that an appropriate body has the mandate to assess the quality of career, academic and psychological counselling services in higher education and whether beneficiaries are satisfied with these services.</p> <p>5.4. Existence of impartial bodies with a formal role in conflict resolution and in mediating conflicts related to the social dimension in higher education (Eurydice, 2022).</p> <p><i>Descriptor:</i></p> <p>Public authorities should ensure that an impartial body is mandated for conflict resolution and mediation specifically pertaining to the social dimension issues in higher education. Such a body should provide access to counselling and legal services to both students and staff if they have any concerns related to discrimination issues.</p>	<p>5.3. Оцінювання якості послуг з кар'єрного, академічного, а також психологічного консультування та супроводу у вищій освіті є обов'язковим (Eurydice, 2022).</p> <p><i>Дескриптор:</i></p> <p>Органи державної влади у співпраці із закладами вищої освіти повинні забезпечити наявність у відповідного органу повноважень оцінювати якість послуг з кар'єрного, академічного та психологічного консультування у вищій освіті, а також задоволеність користувачів цими послугами.</p> <p>5.4. Існування неупереджених органів з офіційною роллю у вирішенні та медіації конфліктів, пов'язаних із соціальним виміром у вищій освіті (Eurydice, 2022).</p> <p><i>Дескриптор:</i></p> <p>Органи державної влади повинні забезпечити існування неупередженого органу, уповноваженого вирішувати конфлікти та здійснювати медіацію, зокрема, щодо питань соціального виміру у вищій освіті. Такий орган повинен надавати доступ до консультацій та юридичних послуг як студентам, так і працівникам, якщо у них виникає занепокоєння щодо питань дискримінації.</p>
---	--

6. Principle on funding	6. Принцип фінансування
<p>Principle</p> <p>6. Public authorities should provide sufficient and sustainable funding and financial autonomy to higher education institutions enabling them to build adequate capacity to embrace diversity and contribute to equity and inclusion in higher education.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. Higher education funding systems should facilitate the attainment of strategic objectives related to the social dimension of higher education. Higher education institutions should be supported and rewarded for meeting agreed targets in widening access, increasing participation in and completion of higher education studies, in relation to vulnerable, disadvantaged and underrepresented groups. Mechanisms for achieving these targets should not have negative financial consequences to higher education institutions core funding.</p> <p>b. Financial support systems should aim to be universally applicable to all students, however, when this is not possible, the public student financial support systems should be primarily needs-based and should make higher education affordable for all students, foster access to and provide opportunities for success in higher education. They should mainly contribute to cover both the direct costs of study (fees and study materials) and the indirect costs (e.g. accommodation, which is becoming increasingly problematic for students across the EHEA due to the increased housing, living, and transportation costs, etc.).</p>	<p>Принцип</p> <p>6. Органи державної влади повинні забезпечити достатнє та стійке фінансування та фінансову автономію закладів вищої освіти, надавши їм можливість розбудувати належний потенціал, щоб прийняти різноманітність і сприяти рівності та інклюзії у вищій освіті.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Системи фінансування вищої освіти повинні сприяти досягненню стратегічних завдань, пов'язаних із соціальним виміром вищої освіти. Заклади вищої освіти повинні отримувати підтримку та винагороду за виконання узгоджених цілей з розширення доступу, підвищення рівня участі у програмах вищої освіти та їх завершення, зокрема стосовно вразливих, незахищених/знедолених і недостатньо представлених груп. Механізми досягнення цих цілей не повинні мати негативні фінансові наслідки для базового фінансування закладів вищої освіти.</p> <p>b. Системи фінансової підтримки повинні орієнтуватися на універсальну застосовність для всіх студентів. Водночас, якщо це неможливо, державні системи фінансової допомоги студентам повинні переважно ґрунтуватися на потребах і робити вищу освіту доступною для всіх студентів, сприяти доступу та забезпечувати можливості для успіху у вищій освіті. Вони повинні покривати як прямі витрати на навчання (вартість навчання та навчальних матеріалів), так і непрямі витрати (наприклад, проживання, що стає все більш проблематичним для студентів у всьому ЄПВО через зростання вартості житла, життя та проїзду тощо).</p>

Indicators

6.1. Public funding is attributed to higher education institutions that meet targets in widening access, increasing participation or completing higher education, in particular in relation to underrepresented, disadvantaged and vulnerable groups (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should take into consideration the local/regional contexts of higher education institutions and the socio-economic context of students and staff for determining the amount of public funding that higher education institutions receive to support underrepresented, disadvantaged and vulnerable groups. Public authorities could provide funding to higher education institutions to have a contact point for dealing with diversity, equity and inclusion of students and staff.

6.2. Public authorities provide universal or need-based grants for students, that cover direct and indirect costs of study (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should provide universal or need-based grants for underrepresented, disadvantaged, and vulnerable students. These grants should cover both direct costs (tuition fees, administration fees, other fees, study materials, personal IT equipment, etc.) and indirect costs (accommodation, transport, meals, etc.) for students both for full-time and parttime study programmes. Access to higher education should be promoted through ensuring free universal education or, if not possible, for underrepresented, disadvantaged and vulnerable students, especially in the first cycle. The type and amount of the student financial support should depend on factors such as a student's regional socio-economic background and the place of study. Public authorities should collect data on the share of students that receive universal or needs-based grants.

6.3. Public authorities provide top-level indirect student support for covering the costs of study.

Descriptor:

Індикатори

6.1. Державне фінансування надається закладам вищої освіти, які досягають цілей щодо розширення доступу, підвищення рівня участі у вищій освіті або її завершення, зокрема щодо недостатньо представлених, незахищених/знедолених та вразливих груп (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні враховувати місцевий/регіональний контекст закладів вищої освіти та соціально-економічний контекст студентів і працівників при визначенні обсягу державного фінансування, яке отримують заклади вищої освіти для підтримки недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. Органи державної влади могли б надавати фінансування закладам вищої освіти, щоб вони мали контактний пункт для вирішення питань щодо різноманітності, рівності та інклюзії студентів і працівників.

6.2. Органи державної влади надають універсальні гранти або засновані на потребах гранти для студентів, що покривають прямі та непрямі витрати на навчання (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні надавати універсальні або засновані на потребах гранти для студентів із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. Ці гранти мають покривати як прямі витрати (плата за навчання, адміністративні збори, інші збори, навчальні матеріали, персональне ІТ-обладнання тощо), так і непрямі витрати (проживання, проїзд, харчування тощо) для студентів як денної, так і заочної форми навчання. Доступу до вищої освіти має сприяти забезпечення безкоштовної універсальної освіти або, якщо це неможливо, для студентів із недостатньо представлених, незахищених/знедолених та вразливих груп, особливо на першому циклі вищої освіти. Тип і розмір фінансової підтримки студентів має залежати від таких факторів, як регіональні соціально-економічні умови та місце навчання. Органи державної влади повинні збирати дані про частку студентів, які отримують універсальні гранти або засновані на потребах гранти.

6.3. Органи державної влади надають непряму підтримку студентам для покриття витрат на навчання на найвищому рівні.

Дескриптор:

<p>There should be a top-level policy regarding raising accessibility, affordability and quality of higher education through indirect support, which should include public funding support for dormitories, canteens, transport services etc. to lower the costs of these services for all types of students, including international students. Public authorities should collect data on the funding provided to indirect student support schemes and compare their share with the share of funding provided to direct student support.</p> <p>6.4. Public authorities provide information, assistance and communicate effectively on available student financial support to all students, in particular to underrepresented, disadvantaged and vulnerable students.</p> <p><i>Descriptor:</i></p> <p>Public authorities should provide comprehensive information and assistance on available student financial support to both potential and enrolled students, with a particular emphasis on underrepresented, disadvantaged, and vulnerable students. The information they provide should be transparent, up-to-date and provided through suitable and easily accessible communication channels.</p>	<p>Повинна існувати політика на найвищому рівні щодо підвищення доступності, зокрема фінансової, та якості вищої освіти через непряму підтримку, яка повинна включати державне фінансування гуртожитків, їдалень, транспортних послуг тощо з метою зниження вартості цих послуг для всіх категорій студентів, у тому числі міжнародних студентів. Органи державної влади повинні збирати дані про фінансування схем непрямой підтримки студентів і порівнювати їхню частку з часткою фінансування, що виділяється на пряму підтримку студентів.</p> <p>6.4. Органи державної влади надають інформацію, допомогу та ефективно комунікують щодо доступної фінансової підтримки усім студентам, зокрема недостатньо представленим, незахищеним/знедоленим і вразливим студентам.</p> <p><i>Дескриптор:</i></p> <p>Органи державної влади повинні надавати вичерпну інформацію та допомогу щодо доступної фінансової підтримки студентів як потенційним, так і поточним студентам, приділяючи особливу увагу студентам із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. Інформація, яку вони надають, має бути прозорою, актуальною та надаватися через зручні та легкодоступні канали комунікації.</p>
---	--

<p>7. Principle on inclusive institutional culture</p> <p>Principles</p> <p>7. Public authorities should help higher education institutions to strengthen their capacity in responding to the needs of a more diverse student and staff body and create inclusive learning environments and inclusive institutional cultures.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. Public authorities should support and provide adequate means to higher education institutions to improve initial and continuing professional training for academic and administrative staff to enable them to work professionally and equitably with a diverse student body and staff.</p> <p>b. Whenever possible, external quality assurance systems should address how the social dimension, diversity, accessibility, equity and inclusion are reflected within the institutional missions of higher education institutions, whilst respecting the principle of autonomy of higher education institutions.</p>	<p>7. Принцип інклюзивної інституційної культури</p> <p>Принципи</p> <p>7. Органи державної влади повинні допомагати закладам вищої освіти зміцнювати свою спроможність реагувати на потреби більш різноманітного складу студентства та працівників, створювати інклюзивні навчальні середовища та інклюзивну інституційну культуру.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Органи державної влади повинні підтримувати та надавати закладам вищої освіти відповідні засоби для покращення початкової та подальшої професійної підготовки академічного та адміністративного персоналу для того, щоб ті могли професійно та неупереджено працювати з різноманітним контингентом студентів і персоналом.</p> <p>b. За можливості системи зовнішнього забезпечення якості повинні враховувати, як соціальний вимір, різноманітність, доступність, рівність та інклюзія відображені в інституційних місіях закладів вищої освіти, дотримуючись при цьому принципу автономії закладів вищої освіти</p>
<p>Indicators</p> <p>7.1. Public authorities enable higher education institutions to offer training on diversity, equity or inclusion to academic and administrative staff, and students (Eurydice, 2022).</p> <p><i>Descriptor:</i></p> <p>Public authorities should support the creation of common concepts, frameworks and tools that can be used in the delivery of the training on diversity, equity and inclusion in all higher education institutions. These common tools should be created together with student representatives and higher education institutions. Public authorities should provide funding for the provision of initial and continuing academic and administrative staff and student training on diversity, equity and inclusion (e.g. training on equal opportunities, universal accessibility, universal design, etc.).</p> <p>7.2. Existence of support offered by top-level public authorities to higher education institutions to offer trainings on diversity, equity or inclusion to staff and students (Eurydice, 2022).</p>	<p>Індикатори</p> <p>7.1. Органи державної влади уможливають проведення закладами вищої освіти тренінгів з питань різноманітності, рівності або інклюзії для академічного та адміністративного персоналу, а також студентів (Eurydice, 2022).</p> <p><i>Дескриптор:</i></p> <p>Органи державної влади повинні підтримувати створення спільних концепцій, рамок та інструментів, які можна використати при проведенні тренінгів з питань різноманітності, рівності та інклюзії в усіх закладах вищої освіти. Ці спільні інструменти мають бути створені разом з представниками студентства та закладами вищої освіти. Органи державної влади повинні забезпечити фінансування початкової та подальшої підготовки академічних та адміністративних працівників і студентів з питань різноманітності, рівності та інклюзії (наприклад навчання з питань рівних можливостей, універсальної доступності, універсального дизайну тощо).</p> <p>7.2. Існування підтримки, яку органи державної влади найвищого рівня надають закладам вищої освіти для проведення тренінгів з питань різноманітності, рівності та інклюзії для працівників і студентів (Eurydice, 2022).</p>

Descriptor:

Public authorities should support a mentoring network at the local, regional or national level for both staff and students in order to involve, guide and assist them on how to best interact with the needs of a more diverse student and staff body. Public authorities should provide higher education institutions with tools and other non-financial means of support on diversity, equity and inclusion for students and staff.

7.3. Existence of an appropriate body has the mandate to monitor whether higher education institutions offer training on diversity, equity or inclusion to staff and students.

Descriptor:

Public authorities should ensure that an appropriate body periodically monitors the quality of initial and continuous staff and student training. Students and staff representatives should be included in this monitoring, including representatives of underrepresented, disadvantaged and vulnerable students and staff. In some national contexts, quality assurance frameworks could be used for the monitoring.

7.4. Public authorities issue guidelines and provide financial means to make higher education buildings and infrastructure easily accessible and adjusted to the needs of underrepresented, disadvantaged and vulnerable students and staff.

Descriptor:

Public authorities should provide financial support to higher education institutions to ensure universal accessibility of their buildings and infrastructure. Public authorities should monitor the implementation of this indicator, ensuring that the implemented improvements align with established accessibility standards and effectively address the needs of underrepresented, disadvantaged, and vulnerable students and staff.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні підтримувати мережу наставництва на місцевому, регіональному чи національному рівнях як для працівників, так і для студентів, щоб залучати їх, спрямовувати та допомагати їм у тому, як найкраще взаємодіяти з потребами більш різноманітного студентства та складу працівників. Органи державної влади повинні забезпечити заклади вищої освіти інструментами та іншими нефінансовими засобами підтримки різноманітності, рівності та інклюзії для студентів і працівників.

7.3. Наявність відповідного органу, уповноваженого здійснювати моніторинг того, чи пропонують заклади вищої освіти тренінги з питань різноманітності, рівності та інклюзії для працівників і студентів.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні забезпечити, щоб відповідний орган періодично здійснював моніторинг якості початкової та подальшої підготовки працівників і студентів. До такого моніторингу мають бути залучені представники студентів і працівників, зокрема представники студентів і працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп. У деяких національних контекстах для моніторингу можуть використовуватися системи забезпечення якості.

7.4. Органи державної влади видають рекомендації та надають кошти для того, щоб зробити будівлі та інфраструктуру закладів вищої освіти легкодоступними та пристосованими до потреб недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих студентів і працівників.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні надавати фінансову підтримку закладам вищої освіти для забезпечення універсальної доступності їхніх будівель та інфраструктури. Органи державної влади повинні здійснювати моніторинг виконання цього індикатора, забезпечуючи відповідність впроваджених покращень встановленим стандартам доступності та ефективно задоволення потреб студентів і працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених та вразливих груп.

8. Principle on international mobility	8. Принцип міжнародної мобільності
<p>Principle</p> <p>8. International mobility programmes in higher education should be structured and implemented in a way that foster diversity, equity and inclusion and should particularly foster participation of students and staff from vulnerable, disadvantaged or underrepresented backgrounds.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. International experiences through learning mobility improve the quality of learning outcomes in higher education. Public authorities and higher education institutions should ensure equal access for all to the learning opportunities offered by national and international learning and training mobility programmes and actively address obstacles to mobility for vulnerable, disadvantaged or underrepresented groups of students and staff.</p> <p>b. Besides further support to physical mobility, including full portability of grants and loans across the EHEA, public authorities and higher education institutions should facilitate the use of information and communications technology (ICT) to support blended mobility and to foster internationalisation at home by embedding international online cooperation into courses. Blended mobility is the combination of a period of physical mobility and a period of online learning. Such online cooperation can be used to extend the learning outcomes and enhance the impact of physical mobility, for example by bringing together a more diverse group of participants, or to offer a broader range of mobility options.</p>	<p>Принцип</p> <p>8. Структура й реалізація програм міжнародної мобільності у вищій освіті повинні сприяти різноманітності, рівності та інклюзії, а особливо сприяти участі студентів і працівників із вразливих, незахищених/знедолених або недостатньо представлених груп населення.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Міжнародний досвід через участь у навчальній мобільності покращує якість результатів навчання у вищій освіті. Органи державної влади та заклади вищої освіти повинні забезпечити рівний доступ для всіх до можливостей, що пропонуються національними та міжнародними програмами мобільності для навчання та підготовки, та активно долати перешкоди для участі у мобільності студентів і працівників із вразливих, незахищених/знедолених або недостатньо представлених груп.</p> <p>b. Окрім подальшої підтримки фізичної мобільності, включаючи повну переміщуваність грантів і позик у межах ЄПВО, органи державної влади та заклади вищої освіти повинні сприяти використанню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для підтримки змішаної мобільності та сприяння інтернаціоналізації вдома шляхом включення міжнародної онлайн співпраці в курси навчання. Змішана мобільність – це поєднання періоду фізичної мобільності та періоду онлайн навчання. Така онлайн співпраця може бути використана для розширення результатів навчання та посилення впливу фізичної мобільності, наприклад, об'єднавши більш різноманітну групу учасників або запропонувавши ширший спектр варіантів мобільності.</p>

Indicators

8.1. A top-level mobility policy is in place, which focuses on vulnerable, disadvantaged and underrepresented students and staff (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should develop an action plan, or a similar major policy document, with quantitative targets for stimulating international mobility of students and staff from vulnerable, disadvantaged and underrepresented groups. International mobility opportunities should be inclusive and suit different needs and aspirations of disadvantaged, vulnerable and underrepresented students (long-term and short-term mobilities, blended and virtual exchanges, joint study programmes at different levels, summer and winter schools, etc.).

8.2. Public authorities have a standard methodology to collect data and monitor the participation and experiences of beneficiaries in all types of international mobility programs, including their background characteristics (e.g., disadvantaged, vulnerable and underrepresented groups).

Descriptor:

Public authorities should ensure top-level monitoring of specific characteristics of students and staff participating in international mobility programs (Eurydice, 2022). There should be annual data collection on the enrolment, retention and graduation rates of international students and staff from underrepresented, disadvantaged and vulnerable backgrounds. Public authorities should collect data on the percentage of students and staff participating in physical vs. blended mobility, particularly in relation to underrepresented, disadvantaged and vulnerable students and staff, as well as data collection on the financial support provided to underrepresented, disadvantaged and vulnerable students and staff for participating in international mobility programs.

8.3. Public authorities have measures in place to support higher education institutions in creating

Індикатори

8.1. Існує політика мобільності найвищого рівня, яка фокусується на вразливих, незахищених/знедолених та недостатньо представлених студентах і працівниках (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні розробити план дій або подібний основний політичний документ з кількісними цільовими показниками для стимулювання міжнародної мобільності студентів і працівників із вразливих, незахищених/знедолених і недостатньо представлених груп. Можливості міжнародної мобільності повинні бути інклюзивними та відповідати різним потребам і прагненням незахищених/знедолених, вразливих і недостатньо представлених студентів (довгострокові та короткострокові мобільності, змішані та віртуальні обміни, спільні освітні програми на різних рівнях, літні та зимові школи тощо).

8.2. Органи державної влади мають стандартну методологію збору даних і моніторингу участі та досвіду бенефіціарів у всіх типах програм міжнародної мобільності, включаючи їх вихідні характеристики (наприклад, незахищені/знедолені, вразливі та недостатньо представлені групи).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні забезпечити найвищого рівня моніторинг специфічних характеристик студентів і працівників, які беруть участь у програмах міжнародної мобільності (Eurydice, 2022). Необхідно збирати щорічні дані про показники зарахування, утримання та випуску міжнародних студентів і працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп населення. Органи державної влади повинні збирати дані про відсоток студентів і працівників, які беруть участь у фізичній мобільності, в порівнянні із змішаною мобільністю, особливо щодо студентів і працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених і вразливих груп, а також збирати дані про фінансову підтримку, що надається недостатньо представленим, незахищеним/знедоленим і вразливим студентам і працівникам для участі в програмах міжнародної мобільності.

8.3. Органи державної влади вживають заходів для підтримки закладів вищої освіти у створенні

equitable and inclusive international learning mobility (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should provide professional training support to higher education institutions on how to successfully organise equitable and inclusive international learning mobility, in particular blended mobility and internationalisation at home, along with the physical mobility. Where necessary, top-level authorities should provide support to higher education institutions on the use of the new technologies for successful participation of underrepresented, disadvantaged and vulnerable students and staff in international mobility programs, particularly in blended mobility and internationalisation at home (Eurydice, 2022). Public authorities should consider providing funding support for: 1) guidance services, 2) mentoring services to enhance the performance and wellbeing of students and staff, 3) subsidised accommodation and food/canteens services available and accessible at higher education institutions for incoming and/or outgoing students and staff (Eurydice, 2022).

8.4. Public authorities have measures in place to support vulnerable, disadvantaged or underrepresented students and staff in international learning mobility.

Descriptor:

Public authorities should provide targeted administrative and financial support for students and staff from vulnerable, disadvantaged and underrepresented groups to help them participate in international mobility. Public financial support for students should be fully portable across the EHEA while taking part in the international mobility programmes.

рівної та інклюзивної міжнародної навчальної мобільності (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні надавати підтримку закладам вищої освіти у професійному навчанні щодо того, як успішно організувати рівну та інклюзивну міжнародну навчальну мобільність, зокрема змішану мобільність та інтернаціоналізацію вдома, а також фізичну мобільність. За необхідності органи державної влади найвищого рівня повинні надавати підтримку закладам вищої освіти щодо використання нових технологій для успішної участі студентів і працівників із недостатньо представлених, незахищених/знедолених та вразливих груп у програмах міжнародної мобільності, зокрема у змішаній мобільності та інтернаціоналізації вдома (Eurydice, 2022). Органи державної влади повинні розглянути можливість надання фінансової підтримки для 1) послуг супроводу, 2) послуг з наставництва для підвищення успішності та добробуту студентів і працівників, 3) субсидованого проживання та послуг харчування/їдалень, наявних і доступних у закладах вищої освіти для студентів і працівників, які приїжджають та/або виїжджають (Eurydice, 2022).

8.4. Органи державної влади вживають заходів для підтримки вразливих, незахищених/знедолених або недостатньо представлених студентів і працівників у міжнародній навчальній мобільності.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні надавати цільову адміністративну та фінансову підтримку студентам і працівникам із вразливих, незахищених/знедолених і недостатньо представлених груп, щоб допомогти їм брати участь у міжнародній мобільності. Державна фінансова підтримка студентів повинна поширюватися на весь ЄПВО під час участі в програмах міжнародної мобільності.

9. Principle on community engagement	9. Принцип залучення громад
<p>Principle</p> <p>9. Higher education institutions should ensure that community engagement in higher education promotes diversity, equity and inclusion.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. Community engagement should be considered as a process whereby higher education institutions engage with external community stakeholders to undertake joint activities that can be mutually beneficial. Like social dimension policies, community engagement should be embedded in the core missions of higher education. It should engage with teaching and learning, research, service and knowledge exchange, students and staff and management of higher education institutions. Such engagement provides a holistic basis on which universities can address a broad range of societal needs, including those of vulnerable, disadvantaged and underrepresented groups, while enriching their teaching, research and other core functions.</p> <p>b. Community stakeholders (e.g. local authorities, cultural organisations, nongovernmental organisations, businesses, citizens) should be able to meaningfully engage with higher education actors through open dialogue. This will enable genuine university-community partnerships, which can effectively address social and democratic challenges.</p>	<p>Принцип</p> <p>9. Заклади вищої освіти повинні забезпечити, щоб залучення громад до вищої освіти сприяло різноманітності, рівності та інклюзії.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Залучення громад слід розглядати як процес, за допомогою якого заклади вищої освіти взаємодіють зі стейкхолдерами із зовнішньої громади для здійснення спільних заходів, що може бути взаємовигідним. Як і політики щодо соціального виміру, залученність громади повинна бути вбудована в основні місії вищої освіти. Вона повинна включати викладання і навчання, дослідження, служіння та обмін знаннями, студентів і працівників та керівництво закладів вищої освіти. Таке залучення забезпечує цілісну основу, на якій університети можуть задовольнити широкий спектр суспільних потреб, включаючи потреби вразливих, незахищених/знедолених та недостатньо представлених груп, одночасно збагачуючи свої викладацькі, дослідницькі та інші основні функції.</p> <p>b. Стейкхолдери громади (наприклад, місцеві органи влади, організації культури, неурядові організації, бізнес, громадяни) повинні мати змогу змістовно взаємодіяти з суб'єктами вищої освіти через відкритий діалог. Це забезпечить справжнє партнерство університету та громади, яке може ефективно долати соціальні та демократичні виклики.</p>

Indicators

9.1. Top-level authorities provide financial support to higher education institutions in developing community engagement activities focused on diversity, equity, and inclusion (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should provide financial support, such as additional funding through funding agreements or additional earmarked funding, for the development of community engagement activities of higher education institutions that promote diversity, equity and inclusion.

9.2. Existence of local, regional, or national networks that support development of community engagement activities in higher education, particularly those focused on diversity, equity, and inclusion.

Descriptor:

Public authorities should support higher education institutions in implementing community engagement activities by initiating and supporting local, regional, or national networks for exchanging good practices and facilitating peer learning and training for students and staff. Public authorities could support networks which provide recognition for community engagement activities in higher education that foster diversity, equity and inclusion.

9.3. Existence of a policy framework which enables that community engagement activities of staff employed at higher education institutions contribute to the advancement of their professional careers.

Descriptor:

Public authorities should engage with higher education institutions to create a policy framework which will enable that community engagement activities of staff should be recognised as one of the criteria for career progression in higher education and as a part of the designated teaching and research workload.

Індикатори

9.1. Органи державної влади найвищого рівня надають фінансову підтримку закладам вищої освіти у розробленні заходів із залучення громади, зорієнтованих на різноманітність, рівність та інклюзію (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні надавати фінансову підтримку, наприклад додаткове фінансування через угоди про фінансування або додаткове цільове фінансування, для розвитку діяльності закладів вищої освіти із залучення громади, що сприяє різноманітності, рівності та інклюзії.

9.2. Існування місцевих, регіональних або національних мереж, які підтримують розвиток заходів із залучення громади у вищій освіті, особливо тих, що зосереджені на питаннях різноманітності, рівності та інклюзії.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні підтримувати заклади вищої освіти у впровадженні заходів із залучення громади, ініціюючи та підтримуючи місцеві, регіональні чи національні мережі для обміну належними практиками та сприяння взаємному навчанню і підготовці студентів і працівників. Органи державної влади можуть підтримувати мережі, які забезпечують визнання заходів із залучення громади у вищій освіті, що сприяють різноманітності, рівності та інклюзії.

9.3. Існування політичної рамки, завдяки якій діяльність із залучення громади, яку виконують працівники закладів вищої освіти, сприяє просуванню їхньої професійної кар'єри.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні співпрацювати із закладами вищої освіти для створення політичної рамки, що уможливить визнання діяльності працівників із залучення громади одним із критеріїв кар'єрного просування у вищій освіті та частиною визначеного викладацького і дослідницького навантаження.

10. Principle on policy dialogue	10. Принцип політичного діалогу
<p>Principle</p> <p>10. Public authorities should engage in a policy dialogue with higher education institutions and other relevant stakeholders about how the above principles and guidelines can be translated and implemented both at national system and institutional level.</p> <p>Guidelines</p> <p>a. Such policy dialogue should allow to develop fit-for purpose policy measures, which should respect institutional autonomy, avoid any unnecessary administrative burden, and thus enable concrete progress towards diversity, equity, and inclusion in higher education.</p> <p>b. Within the scope of the above principles and guidelines, peer support and exchange of good practices are crucial among EHEA countries in order to facilitate progress towards the inclusiveness of higher education systems.</p>	<p>Принцип</p> <p>10. Органи державної влади повинні вести політичний діалог із закладами вищої освіти та іншими відповідними стейкхолдерами щодо того, як можна застосувати та впровадити вищезазначені принципи і рекомендації як на рівні національної системи, так і на інституційному рівні.</p> <p>Рекомендації</p> <p>a. Такий політичний діалог має дозволити розробити адекватні політичні заходи, що повинні поважати інституційну автономію, уникати будь-якого зайвого адміністративного навантаження, а отже забезпечувати конкретний прогрес у напрямі різноманітності, рівності та інклюзії у вищій освіті.</p> <p>b. У межах вищезазначених принципів і рекомендацій взаємна підтримка та обмін належними практиками є критично важливими для країн ЄПВО задля сприяння прогресу щодо інклюзивності систем вищої освіти.</p>

Indicators

10.1. Top-level authorities have established policy dialogue in a specific forum dedicated to the implementation of the Principles and Guidelines (Eurydice, 2022).

Descriptor:

Public authorities should actively engage relevant stakeholders, including higher education institutions and their representative bodies, student and staff unions, in the development, elaboration, monitoring, evaluation and review of all policies affecting the social dimension of higher education. Public authorities should regularly track progress towards the implementation of the Principles and Guidelines based on the collected data. They should regularly survey the satisfaction of relevant stakeholders related to their participation in the decision-making and consultation process on strengthening the social dimension of higher education.

10.2. Public authorities support and participate in international peer learning activities and exchange of good practices on strengthening the social dimension of higher education.

Descriptor:

Public authorities should actively engage in international knowledge exchange and collaborative practice-sharing initiatives to strengthen the social dimension of higher education. This engagement will deepen their understanding of the social dimension and enable them to establish meaningful partnerships that foster greater success in formulating, effectively implementing and evaluating policies to enhance the social dimension of higher education.

Індикатори

10.1. Органи державної влади найвищого рівня налагодили політичний діалог на спеціальному форумі, присвяченому впровадженню Принципів і рекомендацій (Eurydice, 2022).

Дескриптор:

Органи державної влади повинні активно залучати відповідних стейкхолдерів, включаючи заклади вищої освіти та їх представницькі органи, об'єднання студентів і працівників, до розроблення, впровадження, моніторингу, оцінювання та перегляду всіх політик, що впливають на соціальний вимір вищої освіти. Органи державної влади повинні регулярно відстежувати прогрес у впровадженні Принципів і рекомендацій на основі зібраних даних. Вони повинні регулярно досліджувати задоволеність відповідних стейкхолдерів їхньою участю в процесі прийняття рішень і консультацій з питань зміцнення соціального виміру вищої освіти.

10.2. Органи державної влади підтримують і беруть участь у міжнародних заходах із взаємного навчання та обміну належними практиками щодо посилення соціального виміру вищої освіти.

Дескриптор:

Органи державної влади повинні брати активну участь у міжнародному обміні знаннями та спільних ініціативах з обміну досвідом для посилення соціального виміру вищої освіти. Така участь поглибить їх розуміння соціального виміру і дасть їм змогу встановити значущі партнерства, які сприятимуть більшому успіху у формулюванні, ефективному впровадженні та оцінюванні політик, спрямованих на посилення соціального виміру вищої освіти.

Funded by
the European Union

English-Ukrainian version. Translation is prepared by the EU-funded project
“National Erasmus+ Office – Ukraine” and HERE team©

The publication reflects the views only of the authors, and the
Commission cannot be held responsible for any use which may be
made of the information contained therein.

National Office
Erasmus+ UA
erasmusplus.org.ua

Glossary of Terms and Definitions	Глосарій термінів і визначень ⁶
<p><i>This glossary defines the three central terms in this document, namely underrepresented, disadvantaged and vulnerable students. The definitions are not to be understood as legal definitions and therefore do not conflict with any existing legal regulations, rather they are intended as explanatory definitions used in relation to the contents of the Principles and Guidelines.</i></p> <p>Underrepresented students: A group of learners is underrepresented in relation to certain characteristics (e.g. gender, age, nationality, geographic origin, socio-economic background, ethnic minorities) if its share among the students is lower than the share of a comparable group in the total population. This can be documented at the time of admission, during the course of studies or at graduation. Individuals usually have several underrepresented characteristics, which is why combinations of underrepresented characteristics ("intersectionality") should always be considered. Furthermore, underrepresentation can also impact at different levels of higher education – study programme, faculty or department, higher education institution, higher education system. This definition is complementary to the London Communiqué, "that the student body entering, participating in and completing higher education at all levels should reflect the diversity of our populations", but does not fully cover it.</p> <p>Disadvantaged students: Disadvantaged students often face specific challenges compared to their peers in higher education. This can take many forms (e.g. disability, low family income, little or no family support, orphan, many school moves, mental health, pregnancy, having less time to study, because one has to earn ones living by working or having caring duties). The disadvantage may be permanent, may occur from time to time or only for a limited period. Disadvantaged students can be part of an underrepresented group, but do not have to be. Therefore, disadvantaged and underrepresented are not synonymous.</p>	<p><i>У цьому глосарії наведено визначення трьох ключових термінів цього документа, а саме: недостатньо представлені, незахищені/знедолені та вразливі студенти. Ці визначення не слід розуміти як юридичні визначення і, отже, вони не суперечать жодним існуючим правовим нормам; скоріше вони призначені для пояснення визначень, що використовуються в змісті Принципів і рекомендацій.</i></p> <p>Недостатньо представлені студенти: Група студентів є недостатньо представленою щодо певних характеристик (наприклад, щодо статі, віку, національності, географічного походження, соціально-економічного стану, етнічного походження), якщо її частка серед студентів нижча, ніж частка порівнянної групи в загальній чисельності населення. Це можна задокументувати під час вступу, під час курсу навчання або на момент випуску. Особи, як правило, мають декілька характеристик недостатньої представленості, саме тому завжди слід враховувати поєднання цих характеристик («інтерсекціональність»). Крім того, недостатня представленість може також мати вплив на різних рівнях вищої освіти – освітня програма, факультет чи кафедра, заклад вищої освіти, система вищої освіти. Це визначення доповнює Лондонське комюніке, «щоб контингент студентів, що вступає до закладів вищої освіти, здобуває вищу освіту та завершує навчання на всіх її рівнях, відображав різноманітність нашого населення», але не охоплює його повністю.</p> <p>Незахищені/знедолені студенти: Незахищені/знедолені студенти часто стикаються із специфічними викликами у вищій освіті порівняно з однолітками. Незахищеність/знедоленість може мати різні форми (наприклад інвалідність, низький сімейний дохід, незначна або відсутня підтримка з боку родини, сирота, часта зміна шкіл, ментальне здоров'я, вагітність, нестача часу на навчання через необхідність заробляти на життя, працюючи або доглядаючи за кимось). Незахищеність/знедоленість може бути постійною, може виникати час від часу або лише протягом обмеженого періоду. Незахищені/знедолені студенти можуть входити до недостатньо представленої групи, але не обов'язково. Тому</p>

⁶ Цей глосарій також прийнято як невід'ємну частину Принципів і рекомендацій на Римській міністерській конференції 2020 року.

Vulnerable students:

Vulnerable students may be at risk of disadvantage (see above) and in addition have special (protection) needs. For example, because they suffer from an illness (including mental illness) or have a disability, because they are minors, because their residence permit depends on the success of their studies (and thus also on decisions made by individual teachers), because they are at risk of being discriminated against. These learners are vulnerable in the sense that they may not be able to ensure their personal well-being, or that they may not be able to protect themselves from harm or exploitation and need additional support or attention.

незахищені/знедолені та недостатньо представлені не є синонімами.

Вразливі студенти:

Вразливі студенти можуть належити до групи незахищених/знедолених (див. вище) і, крім того, мають особливі потреби (захист). Наприклад, тому що вони страждають на хворобу (включаючи ментальну хворобу) або мають інвалідність, тому що вони неповнолітні, тому що їх дозвіл на проживання залежить від успішності навчання (а отже, і від рішень, прийнятих окремими викладачами), тому що вони можуть піддаватися дискримінації. Ці студенти вразливі в тому сенсі, що вони не можуть забезпечити своє особисте благополуччя або що вони не можуть захистити себе від нанесення шкоди чи експлуатації та потребують додаткової підтримки чи уваги.

Funded by
the European Union

English-Ukrainian version. Translation is prepared by the EU-funded project
“National Erasmus+ Office – Ukraine” and HERE team©

The publication reflects the views only of the authors, and the
Commission cannot be held responsible for any use which may be
made of the information contained therein.

National Office
Erasmus+UA
erasmusplus.org.ua

Literature

Bologna Follow-up Group. (2015). Widening Participation for Equity and Growth: A Strategy for the Development of the Social Dimension and Lifelong Learning in the European Higher Education Area to 2020. Yerevan: EHEA Ministerial Conference. Available at https://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2015_Yerevan/71/5/Widening_Participation_for_Equity_and_Growth_A_Strategy_for_the_Development_of_the_SD_and_LLL_in_the_EHEA_to_2020_613715.pdf

European Commission/EACEA/Eurydice. (2022). Towards equity and inclusion in higher education in Europe. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Available at <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications/towards-equity-and-inclusion-higher-education-europe>

London Ministerial Communiqué, 18 May 2007. Towards the European Higher Education Area: Responding to Challenges in a Globalised World. Ministerial Conference. Available at https://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/2007_London_Communique_English_588697.pdf

Paris Ministerial Communiqué, 25 May 2018. EHEA Ministerial Conference. Available at http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf

Rome Ministerial Communiqué, 19 November 2020. EHEA Ministerial Conference. Available at https://www.ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf

Rome Ministerial Communiqué. (2020). Annex II to the Rome Ministerial Communiqué: Principles and Guidelines to Strengthen the Social Dimension of Higher Education in the European Higher Education Area. Rome: EHEA Ministerial Conference. Available at https://www.ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique_Annex_II.pdf

Yerevan Ministerial Communiqué, 14 May 2015. EHEA Ministerial Conference. Available at http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2015_Yerevan/70/7/YerevanCommuniqueFinal_613707.pdf

Funded by
the European Union

English-Ukrainian version. Translation is prepared by the EU-funded project
“National Erasmus+ Office – Ukraine” and HERE team©

The publication reflects the views only of the authors, and the
Commission cannot be held responsible for any use which may be
made of the information contained therein.

National Office
Erasmus+UA
erasmusplus.org.ua